

Opleiding blijft cruciaal in crisistijd

● Belangrijk is de kennisoverdracht van oudere op nieuwere medewerkers

Eensgezindheid troef in de sector: opleiding is onontbeerlijk. Twee redenen voeren de boventoon. Allereerst zijn er de toenemende complexiteit van machines en de wijzigende technologieën. Wouter De Geest, Gedelegeerd Bestuurder BASF Antwerpen en voorzitter Essencia: "Wij werken in een hoogtechnologische omgeving die continu bijscholing vereist. Procesoperatoren doorlopen een opleidingsprogramma van vijf tot tien jaar voordat ze volledig inzetbaar zijn in een productie-installatie." Niet enkel de machines veranderen, maar ook de visie op onderhoud. In de woorden van Diane Luyten, Manager Vorming bij de Vlaamse Ingenieurskamer: "Er wordt steeds meer gewerkt op preventief en predicatief onderhoud. Dit vraagt kennis van onderhoudsplanung van machines en installaties."

Onderwijs en vergrijzing

De basisopleiding wordt meestal gehaald binnen het schoolsysteem. Een grote klacht in de industrie is echter het gebrek aan aansluiting tussen reguliere opleidingen en de onderhoudspraktijk. Christophe Dhaenens, projectcoördinator Industrie - HR Services bij Syntra West: "In het onderwijs wordt bijzonder weinig aandacht besteed aan onderhoudstechnieken. In de technische scholen wordt meestal aandacht geschonken aan ontwerp-technieken, ook op de lagere niveaus." Wouter De Geest van BASF geeft een concreet voorbeeld: "Er is nergens een opleiding in piping. Nochtans liggen er kilometers pijpleiding in België die onderhouden moeten worden." Daarnaast vraagt onderhoud op machines en installaties specifieke kennis. Jeffrey

Technologische ontwikkelingen, een veranderende vraag vanuit de samenleving en wijzigende regelgeving maken opleiding blijvend noodzakelijk. Ook de vergrijzing van het onderhoudspersoneel schreeuwt om aandacht. De economische recessie lijkt op het eerste zicht de opleidingsbudgetten niet weg te snijden. Uw vakblad peilde binnen de industrie naar een stand van zaken.

Biessiot, Manager van de Maintenance Partners School: "Voor het uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden is het van belang een zekere ervaring te hebben, ervaring die pas afgestudeerden nog niet kunnen hebben. On the job training en coaching kan daarbij een uitkomst bieden." Syntra West ondersteunt de kennisoverdracht van oudere op nieuwere medewerkers. Christophe Dhaenens: "We ondersteunen bedrijven met competentie management. Welke generieke en vaktechnische competenties heb je nodig bij je medewerkers en in je team, en bij wie zitten ze? Ook analyseer je wie de competenties heeft om als coach voor nieuwe medewerkers op te treden." BASF heeft een specifiek opleidingsproject gestart om de kennisoverdracht tussen de generaties op een volledige, gestructureerde en verifi-

● V.l.n.r.: Christophe Dhaenens, projectcoördinator Industrie - HR Services bij Syntra West, Wouter De Geest, Gedelegeerd Bestuurder van BASF Antwerpen en voorzitter van Essencia, Diane Luyten, Manager Vorming bij de Vlaamse Ingenieurskamer

eerbare manier te laten gebeuren. Wouter De Geest: "In 'Lerend werken, Werkend leren' worden voor alle productie-installaties en ondersteunende diensten leerwerkopdrachten ontwikkeld. Dit zijn vragenlijsten, afgewisseld met praktijkopdrachten, die in nauwe samenwerking met ervaren medewerkers zijn opgesteld. Voor een typische productie-installatie worden hiertoe een duizendtal vragen gebundeld die betrekking hebben op zowel de theoretische als de praktische kennis van onze medewerkers."

Geen e-learning

De digitalisering golf lijkt aan opleidingsland voorbij te gaan, want de meeste opleidingen worden klassikaal gegeven. Jeffrey Biessiot: "Het aanbod in e-learning groeit wel, maar van een echte trend is nog geen sprake." Christophe Dhaenens: "E-learning functioneert voor de onderhoudstechnicus nog niet. We hebben een experiment gedaan, maar dat verliep niet goed. Deelnemers verwachten toch een praktische opleiding." Diane Luyten heeft dezelfde ervaring. De sector is nochtans eensgezind over het belang van interactiviteit in de opleidingen. Luyten: "Deelnemers zijn erop gebrand om interactie te hebben. Het zijn volwassenen die in team werken en zij wachten niet op een monoloog van de docent." Naast klassikaal onderwijs is er echter veel aandacht voor training on the job. Alle technische opleidingen wor-

den door aanbieder en bedrijven aangeboden en afgenomen. Het thema veiligheid krijgt daarbinnen veel aandacht. Wouter De Geest: "Wij hebben een specifieke, driedaagse veiligheidsopleiding waaraan alle leidinggevenden deelnemen, van productiedirecteur tot assistent-ploegleider. Hierbij wordt voornamelijk ingegaan op de rol van de leidinggevenden binnen ons globaal veiligheidsconcept. Christophe Dhaenens: "Wij bieden niet enkel aparte veiligheidsopleidingen aan. Veiligheid, milieu en energie zijn geïntegreerd in de technische opleidingen. Uit onderzoek blijkt namelijk dat het geïntegreerd aanbieden van de informatie beter beklijft dan het los aanbieden."

Allrounders

Onderhoudsdiensten zoeken meer en meer polyvalente medewerkers. Christophe Dhaenens: "De zuivere elektriciens en mecaniciens komt steeds minder voor."

Maar hoe breng je een eenzijdig geschoolde medewerker naar all-round capaciteiten? Maintenance Partners heeft hier ervaring mee. Jeffrey Biessiot: "Het uitbreiden van de kennis van onze medewerkers naar allround capaciteiten gaat niet vanzelf. Hiervoor is vaak extra theoretische kennis (klassieke training) en praktische kennis (on the job training) vereist. De basisprincipes, zoals de werkingsprincipes van machines, kunnen klassikaal behandeld worden, maar het meeste wordt geleerd in de

praktijk. Dit doen we vooral door minder ervaren medewerkers te laten meedraaien in groepen met ervaren medewerkers."

Recessie

De tijd dat opleidingen alleen als kosten werden gezien, lijkt voorbij. Volgens Christophe Dhaenens zijn er twee reactiemogelijkheden bij een economische neergang: "Bij minder werk wordt de vrijgekomen tijd besteed aan het geven en volgen van opleidingen. Ook het stoppen van alle opleidingsinspanningen kan een reactie zijn. In onderhoud zien we vooral een trend in de eerste richting." Wouter De Geest beaamt dit: "De vrije valenties die hier en daar ontstaan vanwege de economische situatie worden in belangrijke mate benut voor opleiding. Niet alle opleidingen leiden trouwens tot directe kosten, aangezien veel vorming gegeven wordt door eigen medewerkers. Sommige recente bijkomende opleidingsinspanningen waren bovendien gericht op het omscholen van eigen medewerkers om ze tijdelijk op andere posities in te zetten ter vervanging van contractors. Opleiding leidt hier dus zelfs tot een directe kostenbesparing." Ook Jeffrey Biessiot is optimistisch: "Er is geen gewijzigde visie op opleiding door de recessie. Wel is er wat meer flexibiliteit als het gaat om het plannen van opleidingen." Diane Luyten besluit: "VIK had wel last van een tijdelijke teruggang in het najaar, maar in het voorjaar is dit alweer aangetrokken."